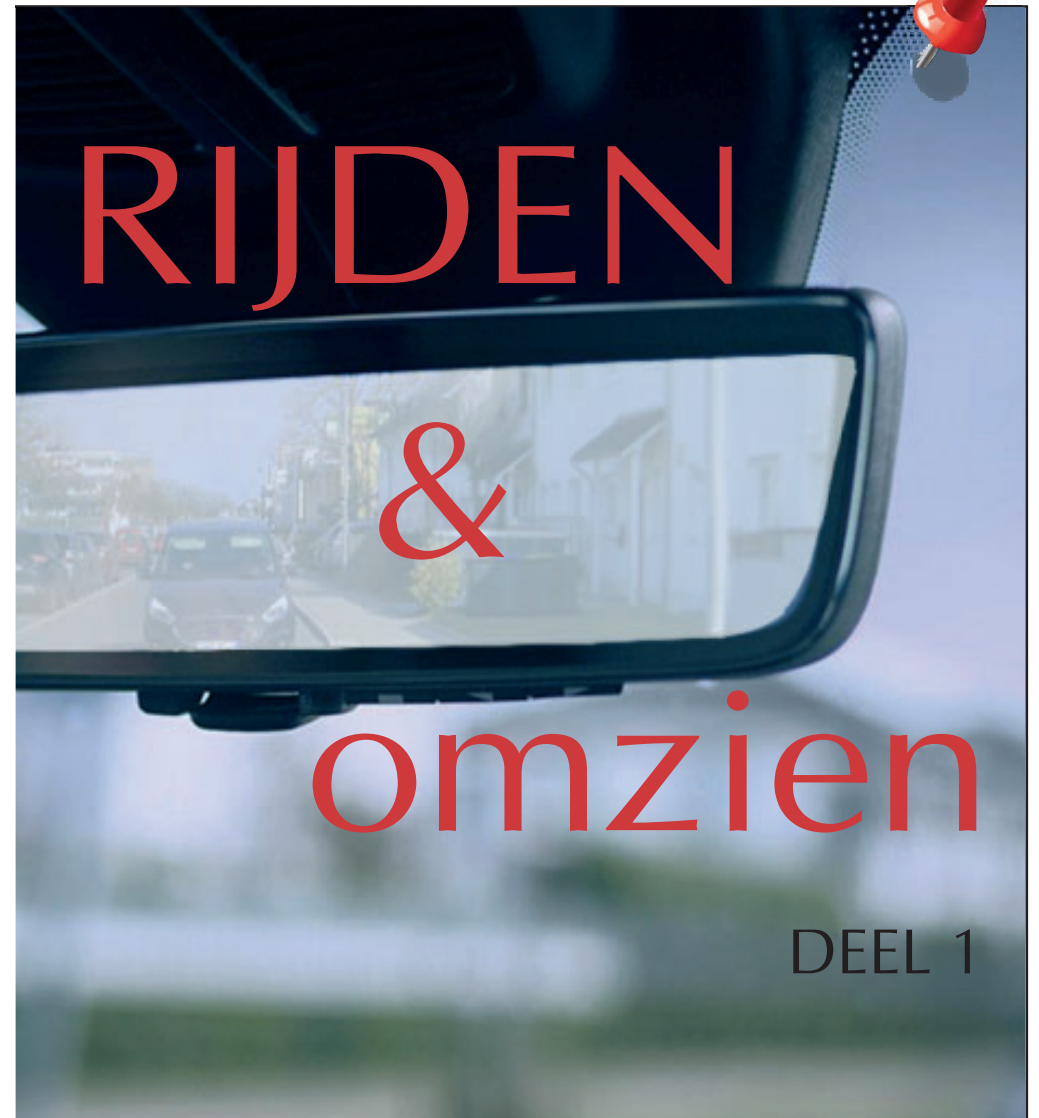

PLOGS -PRIKBORDLOGS- DOOR ROBOODT

KORTE COLUMNS EN TERZIJDES
OVER DE BELEVENISSEN VAN EEN INVALCHAUFFEUR

RIJDEN
&
omzien
DEEL1

eerste druk
december 2022

rijden en omzien
is plezier en veiligheid
zonder omkijken

als invalchauffeur
bij de dagbehandeling
jeugd en opvoedhulp

Pietje, Allie en
Marietje zijn de namen
door mij gefingeerd

in de prikbordlogs
over belevenissen
tijdens onze rit

PLOGS -PRIKBORDLOGS- DOOR ROBOODT

RIJDEN

&

omzien

DEEL 1

KORTE COLUMNS EN TERZIJDES
OVER DE BELEVENISSEN VAN EEN INVALCHAUFFEUR

OEPS, ... ZOMAAR EEN BOEKJE

Dit boekje is geschreven vanuit het gezichtsveld van een invalchauffeur van de Dagbehandeling, te Gouda. Roboodt beleeft regelmatig bijzondere dingen, vaak vanuit het kind bekeken.

Bent u ooit in de auto gestapt, u heeft uw stoel versteld en de spiegels goed gezet en bent er toen achter gekomen dat dit niet uw auto was?

Nog een paar steekwoorden: kind vergeten = tien stokslagen, de hoofdrolspelers genaamd Pietje, Allie en Marietje wisselen, gebarentaal in spiegelbeeld...

Roboodt is een beeldend kunstenaar die prachtige ornamenten met zijn handen kan maken, maar die handen werken niet altijd meer mee, vandaar dat hij een zijstraat is ingeslagen naar het schrijven en werk als invalchauffeur.

Zijn belevenissen zijn af en toe gênant, maar meestal hilarisch.

Henriette Schouten, secretariaat de Dagbehandeling

RIJDEN & omzien

1

SPIEGELEN

In plaats van de gebruikelijk CD met kinderliedjes, heb ik de radio aanstaan. Op deze vroege morgen heb ik even geen zin in 'Jip en Janneke' of 'Ernst, Bobby en de Rest'. Die kan ik ondertussen wel dromen. Als chauffeur moet ik wel wakker blijven.

Het ochtendnieuws gaat hoofdzakelijk over de Oekraïne crisis. Ik vraag me af hoeveel ze daarvan achterin mee krijgen. Kan ik ze daarmee wel belasten? Gelukkig is er ook nieuws over het Eurovisie Songfestival. Na de reclame wordt dus het nummer van S10 geplugd, onze inzending voor dit jaar. In dit nummer zit een uitgebreide da dada da daada uithaal. In een poging de zwaarte van het nieuws weg te zingen, brul ik hard da dadadaa met S10 mee.

Kijk ik in mijn spiegel naar de achterbank, zie ik dat geen van de kinderen mee zingt. Wel heeft Marietje in beide oren een wijsvinger gestoken. En het zure gezicht dat Pietje trekt zegt genoeg.
Zou Marietje die vingers ook al tijdens het journaal in haar oren hebben gehad?

RIJDEN & omzien

2

SMELTEN

Bij het voorin mogen zitten komen allerlei gewoontes en rituelen kijken. Sommige kinderen staan op voorhand te sjorren aan het bijrijdersportier. Waarna ze teleurgesteld achterin moeten gaan zitten. Want, veiligheid boven alles. Zijn er achterin genoeg zitplaatsen, dan blijft de bijrijdersstoel leeg.

Anderen vinden het prima om achterin te zitten. Zo kunnen ze nog even in hun eigen wereldje blijven. Ook de onderlinge verstandhouding tussen de kinderen heeft invloed op wie naast wie moet zitten. Een stoelendans geregisseerd door de chauffeur.

Laatst zat Pietje voorin. Hij is in een opperbeste stemming, neuriënd en met zijn handjes beweegt hij mee op de muziek. Ik voel op een gegeven moment een handje tegen mijn arm. Kijk ik opzij, zie ik een pols in 90 graden naar mij toe gedraaid: 'alsof ik ten dans word gevraagd.' Oh, ik smelt. Ik zou graag aan dat verzoek voldoen. Maar ik moet mij toch echt op het verkeer concentreren.

RIJDEN & omzien

3

WISSELEN VAN AUTO

Of ik een invalrit wil rijden. De vaste chauffeur heeft corona. Op gepaste afstand krijg ik aan de voordeur de sleutel en de bijbehorende telefoon aangereikt. Ik klik op de sleutel om de auto te openen. Mijn concentratie is bij de overdracht van wie ik waar moet ophalen. Ik loop naar de auto en herhaal voor mijzelf: wie en waar. Ik visualiseer de rit en probeer de gezichten van de kinderen voor mij te zien.

In de auto zet ik mijn stoel wat naar achteren. Stel de binnenspiegel goed, ik moet kunnen omzien, en wil de buitenspiegels gaan afstellen. Contact maken daarvoor lukt niet. Ik probeer het nog een keer. Als ik kijk of de contactsleutel misschien beschadigd is, zie ik er een Renault embleem op. Tegelijkertijd zie ik op het stuur een ander beeldmerk, dat van een Peugeot. Nu pas realiseer ik mij dat er ook geen kinderstoeltjes in de auto zijn. Oeps...

Lachend wordt mij duidelijk gemaakt dat onze auto om de hoek staat.

RIJDEN & omzien

4

INVALCHAUFFEUR

ter afwisseling
vandaag

geen
vier keer
op en neer naar schoonhoven

maar
vier keer
op en neer naar nieuwerkerk

RIJDEN & omzien

5

RIJDEN EN OMZIEN

Bij de betekenis van het oud Hollandse spreekwoord rijden en omzien wordt gesproken over: *1 men moet Rijden en omzien (=men moet voorzichtig te werk gaan) 2 Rijden en omzien (=verderdoen maar ook opletten)* Het woordenboek geeft als definitie van omzien: *Om.zien (zag om, heeft omgezien) 1omkijken 2uitkijken naar: omzien naar een nieuwe woning 3belangstellende zorg tonen: niet omzien naar iem.*

Als invalchauffeur rij en zie ik om. Ik zorg voor een gezellige en veilige autorit van huis naar school en weer terug. Onderweg hebben we plezier. Ook de kinderen zien om naar mij.

Een auto voor mij rijdt als een slak. Bij het verkeerslicht slaat zijn motor ook nog af. Ik probeer rustig te blijven, haal heel diep adem en zucht uit met briesende lippen. Achter mij hoor ik een vrolijk kirrend geluid. Ik kijk achterom. Allie schatert het uit en kijkt mij met grote ogen aan. Ze kraait: paard, paard, daa. Met een priemend vingertje wijst zij naar mij.

Ik ben weer helemaal zen.

RIJDEN & omzien # 6

TIEN STOKSLAGEN

Ah, jij rijdt in zo'n busje met kinderen, is vaak de opmerking als ik vertel dat ik invalchauffeur ben. Nee, wij rijden niet met busjes. Wij rijden in personenauto's van de instelling. Geen commerciële blauwe nummerplaten zweep. Wat een gejakker en gestress was dat toen ik jaren geleden wel een busje reed.

Als chauffeur heb je altijd de nachtmerrie dat je een kind vergeet thuis op te halen, of op school achterlaat. Het overkwam mij. Rij ik al bijna in Bodegraven gaat de telefoon. Pas als ik voor mijn eerste adres sta kan ik de telefoon bekijken.

...Shit, je hebt Marietje vergeten lees ik in het bericht. Alsnog op te halen bij de groepsleidsters van De dagbehandeling. Na een hoop improvisatie en sorry, sorry, sorry kwam het gelukkig allemaal nog goed.

Gekscherend zeiden wij, dat zijn dan tien stokslagen. Toegegeven zo voelde het voor mij best wel een beetje.

RIJDEN & omzien

7

LEKKE BAND

Tussen de reguliere rit en de deeltijd heb ik een klein uur de tijd om een lekke band te laten repareren. Op naar de KwikFit, of zij dat zo snel kunnen doen. “Dan moet je bij hem zijn, die is goed en snel.” Als de auto de brug opgereden moet worden wil ik hem de autosleutels toewerpen. Verschrikt kijkt hij mij aan en schudt zijn hoofd. “Ik heb nog geen rijbewijs, daar ben ik voor aan het sparen.”

Vakkundig haalt hij het wiel van de auto en licht de band. Nieuwsgierig als ik ben blij ik er bij staan kijken. We raken aan de praat. Ik vraag hem: jij hebt vast toch wel eens al auto gereden? Bevestigend antwoordt hij: ja uiteraard, alleen niet hier. Als ik vertel dat dit een auto van Jeugd en Opvoedhulp is, kijkt hij mij verrast aan. “Ik heb in een gezinshuis van Jeugd en Opvoedhulp gewoond, nu woon ik zelfstandig.”

De lekke band is op tijd en met zorg gerepareerd. Laten de volgende lekke banden van Jeugd en Opvoedhulp hem maar verder helpen sparen voor zijn rijbewijs en een nog grotere zelfstandigheid.

RIJDEN & omzien

8

WISSELTRUC

de grote
wissel
truc

in nog
geen
half uur

in
drie verschillende
auto's gereden

RIJDEN & omzien

9

DE EERSTE KEER

De Dagbehandeling belde. Niet met de vraag of ik morgen kan rijden, maar met de vraag of ik mijn contract wil verlengen. Hoezo waarom, is er iets mis? Het is alweer een half jaar geleden dat ik op een nul-uren contract ben begonnen, dat nu verlengd moet worden. Natuurlijk. Met een plechtig: ik wil, wordt per telefoon mijn contract verlengd.

Ik moest terugdenken aan mijn eerste rit. Vrijdags had ik al meegereden om kennis te maken met de kinderen, de ouders en de route. Kom ik maandagochtend bij het eerste adres, wil Pietje niet mee. Alleen zijn moeder mocht hem naar de dagbehandeling brengen. Dus zonder Pietje met vertraging op naar Marietje. Zij was nog niet klaar, een ongelukje en moest verschoond worden. Nog meer vertraging. Inwendig onrustig, maar wel op tijd heb ik die ochtend mijn eerste rit gereden.

Enkele ritten later vraag ik aan Pietje waarom hij toen niet mee wilde rijden. Ik vond het eng en jou ook, is zijn antwoord. Vind je mij nog steeds een beetje eng? Néé-e, alleen toen.

RIJDEN & omzien

10

Tellen

Ik kan al tot 14 tellen, vertelt Pietje apetrots als ik hem ophaal. Marietje die al in de auto zit wil hem overtroeven. Ik kan heel snel tot tien tellen. Zonder dat er om gevraagd wordt murmelt ze: *een twee drie vier vijf zes zee ach neeg tien*, gevolgd door een grote zucht. Pietje laat zich niet uit het veld slaan en begint toch te tellen. Tot 14 gaat het inderdaad zonder haperen. Na 14 komt 16 en tot 25 telt hij zonder problemen verder. Boven de 25 is er geen touw meer aan vast te knopen. Tijd voor een vervolg spelletje: wie het langzaamste kan tellen. Record was een *neeeeeé-gen* van wel 12 seconden.

Verrassend hoe sommigen het tellen oppakken. Na achtentwintig en negenentwintig komt tienentwintig. Logischer kan het niet. Bij het leren tellen zijn de tien vingers van je hand erg makkelijk. Van Allie moet ik een vuist maken. Al tellend opent ze mijn hand. Eén is de duim, de wijsvinger is twee, enzovoort. Bij zes buigt ze mijn vingers weer tot een vuist. Alleen buigt ze mijn duim nogal bruusk naar buiten en weer naar binnen. Auw.

Vanwege mijn artrose draag ik vaak een duim-orthese bij het autorijden. Zo vlak na de vakantie nog even niet. Had ik maar met twee handen moeten blijven sturen.

RIJDEN & omzien

11

RAMEN POETSEN

‘Meneer Roboodt’ hoor ik vanaf de achterbank. Sinds een naamspelletje, spreekt Pietje mij consequent aan met meneer Roboodt. ‘Ja, wat is er Pietje.’ ‘Vanochtend zag ik je de ramen poetsen, met U bril op je voorhoofd.’ Niet begrijpend vraag ik aan hem waar hij dat heeft gezien. ‘Naast mij’, antwoordt hij.

Dan begint er mij iets te dagen. Het kantoortje naast zijn groep heeft ramen met elektrische bediening die niet goed werkte. De administratie vroeg mij daar even naar te kijken. Staand op een trap heb ik wat aan de batterijen gerommeld. En ja, daarbij had ik om dichtbij goed te kijken mijn bril op mijn voorhoofd gezet.

Pietje is een kind dat niets ontgaat. Zo vertelde hij mij die ochtend bij het instappen al dat Marietje ‘s middags niet mee zou rijden. Dat had hij de moeder van Marietje gisteren tegen de vaste chauffeur horen zeggen.

Kleine potjes hebben grote oren en willen o zo graag volwassen zijn.

RIJDEN & omzien

12

Vet cool gaaf

Dat is niet cool laat ik mij ontvallen, als ik reageer op iets wat ik niet leuk vind. 'Vet cool gaaf, ik moet lachen want ik ben zo braaf' klinkt het in koor naast mij en vanaf de achterbank. Heb ik iets gemist van Kinderen voor Kinderen of Studio100, dat vijf kinder-keeltjes dit allemaal tegelijk zingen of murmelen? Ik vraag het aan enkele begeleidsters van de verschillende groepen, maar zij kunnen mij niet vertellen waar het vandaan komt. Dus geen kindershype van het moment of zo.

Ik rij de hele week in een auto die nog een cd speler heeft. Elke dag een ander schijfje ter afwisseling. Ze willen Snappie de kleine krokodil. Een cd die al vaker is gedraaid maar halverwege steeds overslaat en nooit verder is gekomen dan track 9. Vandaag hapert hij niet en schettert plotseling: vet cool gaaf / ik moet lachen want ik ben zo braaf / ik ben jong en ook nog klein / dus ik mag ondeugend zijn / kattenkwaad van allerlei / niemand wordt echt boos op mij. Er wordt weer vet meegezongen.

Gaaf, niks geen kindershype, gewoon samen 'in het vervoer' met dezelfde auto.

RIJDEN & omzien

13

GROEPSDYNAMIEK

Als ik Pietje, Marietje of Allie voor de eerste keer in de auto heb weet ik als invalchauffeur weinig of niets over hun achtergrond. Op de lijst die ik krijg staat hun naam, een adres, een mobielnummer en de groep. Ik krijg meestal mondeling te horen als er echt specifieke dingen spelen. En welke handvatten ze hebben om er voorzichtig mee om te gaan. Juist door die weinige informatie ben ik onbevooroordeeld, wat ons als chauffeur zo bijzonder maakt. De groep waar ze naar toe gaan kan een indicatie zijn voor hun problematiek. Maar vaak moet ik bij aankomst op mijn lijst kijken naar welke groep ik de kinderen moet brengen; Zee, Lucht, Boom of Zon

Ik heb begrepen dat de Lucht aan de kinderen structuur biedt. De Zee speciaal op veiligheid en ontwikkeling is gericht en de Boom autisme als specialiteit heeft. De Zon is een mengeling van dit alles.

Voor mijn middagrit heb ik vandaag geen kinderen uit de Zongroep, of toch wel. Met kinderen uit de drie andere groepen zit er een heel gemengd gezelschap in de auto.

Door zo ongedwongen mogelijk met ze om te gaan, zijn ze het zonnetje in de auto.

RIJDEN & omzien

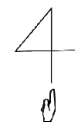
14

FINGERSPITZENGEFÜL

In de groepen wordt gewerkt met gebarentaal als ondersteuning bij de taalontwikkeling en om contact te maken. Bewegingen maken vraagt de aandacht. Juist bij kinderen die erg in hun eigen wereldje op gaan, al moet je de gebaren soms letterlijk recht onder hun neus uitvoeren. Dit leer ik in de workshop gebarentaal die wij als chauffeurs krijgen tijdens onze teamdag. Overdreven mimiek en het hardop uitspreken van het woord zijn hulpmiddelen die vertraging geven waardoor je makkelijker te verstaan bent.

Leuk om goedemorgen te kunnen gebaren, maar... in de auto heb ik twee handen aan het stuur. Oogcontact heb ik via de binnenspiegel, dus moet ik hun gebaren in spiegelbeeld lezen. Buiten de auto heb ik meestal mijn handen vol met de rugzakjes van de kinderen of loop ik met ze hand in hand. Gebarentaal voelt voor mij alsof ik met volle mond tegen de kinderen praat.

Pietje mummelt en gebaart naar mij dat het regent. Ik begrijp hem nu en kijk hem even aan. Knik met mijn hoofd en zeg met overdreven mimiek ja. Pietje lacht terug.

*Mijn naam roboodt in gebarentaal: 1-handvorm met vinger naar voren gericht, vanaf borsthoogte beweging omhoog, schuine beweging links naar beneden tot halverwege de lijn, horizontale beweging naar rechts.
Ezelsbruggetje: een mast met zeil.*

RIJDEN & omzien

15

UITZICHT

Voor mij rijdt een busje van Connexxion. Zo'n busje met blauwe kentekenplaat. Groepsvervoer waarover veel te doen is. Door een chauffeurstekort zijn de kinderen vaak lang onderweg. Komen ze te laat op school of worden ze niet eens meer opgehaald.

Om personeel te werven hebben de busjes een slogan achterop staan: altijd al een kantoor met uitzicht willen hebben, solliciteer bij Connexxion.

Ik zou mijn auto vol met kinderen geen kantoor willen noemen. Ik zou het vergelijken met een speeltuin, of soms zelfs een Ballorig. Op kantoor zijn aandacht vragende kinderen not done. Er heerst meestal een stille werksfeer. Dus hard mee zingen met de kinderliedjes ...

Zekers geniet ik tijdens het rijden van het fraaie herfst-landschap. Hooguit wordt dit uitzicht vanuit mijn speeltuin regelmatig belemmerd door zo'n jakkerend Connexxion busje voor je neus.

RIJDEN & omzien

16

DASHBOARD

Op de provinciale wegen met een maximum snelheid van 80 of soms maar 60 km per uur is de speed-limit een fijn hulpmiddel om boetes te voorkomen. Met je voet op het gaspedaal rijd ik rustig met constante snelheid, zonder het gevoel te hebben dat de auto er met mij vandoor gaat. Een gevoel wat een cruise-control mij wel geeft. Als invalchauffeur rij ik steeds in verschillende auto's. Met steeds wisselende dashboards. Het is elke keer weer even uitzoeken waar op het dashboard de knoppen zitten en hoe die te bedienen. Meestal kom ik er intuïtief wel uit.

Alleen de airco of climate-control geeft soms verassingen. Staat de ventilator uit, dan werkt de airco bij de ene auto wel en bij de ander niet. Is de airco ook nog kapot dan kan je aan de knoppen blijven draaien zonder dat er iets verandert. Dan maar rijden met het raampje open. Kijk ik in mijn spiegel zie ik Pietje met betraande ogen. Beteuterd vraagt hij of het raam dicht mag.

Waar ik van moet huilen is het dashboard van de Jeugd en Opvoedhulp-site, waarin ik mijn uren in moet bij houden. Youforce-Edge, Tick-Edge, Myneva-edge of Persoonlijk/Mijn-ritme hoe intuïtief wil je het hebben. Ik verdwaal er elke keer weer in.

RIJDEN & omzien

17

BUSJE

Stiekem vind ik het best leuk om een busje te rijden. Tegenwoordig heeft De Dagbehandeling een busje als vervangend vervoer, gelukkig één zonder zo'n commerciële blauwe kentekenplaat. Omdat ik vroeger busjes heb gereden word juist ik dan ingeroosterd.

Rijden in een busje heeft z'n voordelen. Je zit hoger dan in een personenauto en hebt daardoor beter zicht. De kinderen hebben meer ruimte. Ze zitten wat minder in elkaars territorium, wat rust geeft.

Nadeel van een bus is het keren in de smalle doodlopende straat waar Allie woont. Een lastige manoeuvre, zeker nu het 's ochtends nog donker is. Een busje geeft ook meer aanzien. Pietje zijn broer moet speciaal komen kijken als ik hem thuis breng. Glunderend omdat hij ook nog voorin zit klimt hij er trots uit.

De bus heeft een dubbele cabine met afgesloten tussenschot. Het is rijden op de buitenspiegels. De binnenspiegel heb ik daarom maar op de achterbank gericht.

Communiceren is zo een stuk gemakkelijker. Hoewel ik daarbij steeds de spiegel van links naar rechts moet verstellen.

Mocht de Dagbehandeling ooit besluiten om over te stappen op busjes, dan graag met een panorama binnenspiegel waarin ik de hele achterbank kan overzien.

RIJDEN & omzien

18

KINDERLIEDJE -CANON OP DE ACHTERBANK-

ja ja ja
nee nee nee

ja nee
ja nee
ja

nee nee nee
ja ja ja

nee ja
nee ja
nee

en

(melodie jingle bells)

RIJDEN & omzien

19

OMZIEN IS OOK ...

Ik probeer rekening te houden met de rugzakjes die de kinderen bij zich dragen. Ze zijn vaak rijk gevuld met gezinsproblemen, die rugzakjes. De Dagbehandeling is niet voor niets een instelling voor hulp bij jeugd- en opvoedproblemen.

Als chauffeur krijg ik regelmatig een inkijkje aan de voordeur. Ik zie een zeer verwaarloosde voortuin, of vervelozige raampartijen. Nog erger: breng ik Marietje thuis en bel aan, doet niet haar moeder open maar politie in uniform. Slik, wat is hier nu aan de hand?

Een ander moment: als ik bij Pietje aanbel, vraagt een verschrikte moeder of ik de volgende keer per telefoon wil melden dat ik voor de deur sta. Waarom is zij zo bang als er wordt aangebeld?

Bij Allie meld ik 's ochtends vroeg wel per telefoon dat ik voor de deur sta. Staat Allie ineens naast de auto zonder dat ik een moeder of vader zie die haar op weg helpt.

Omzien is ook, dat ik dit soort situaties doorgeef aan de begeleiders van mijn passagiers.

COLOFON

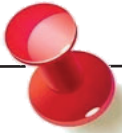
VORMGEVING
roboodt

RIJDEN & omzien deel 1
is een uitgave in eigen beheer
uitgegeven in beperkte oplage
voor Jeugd en Opvoedhulp medewerkers,
familie en vrienden

... deze RIJDEN & omziens
zijn gepubliceerd als Plogs -prikbordlogs -,
bij het kopieerapparaat op lokatie de Dag-
behandeling van Jeugd en Opvoedhulp in
Gouda

COPYRIGHT 2022
roboodt, gouda

*alle rechten voorbehouden
alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in
een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar worden gemaakt
in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch,
door fotokopieën, of op enig andere manier, mits vooraf schriftelijke
toestemming van de rechthebbende op het auteursrecht is verkregen*

Plezierschrijver en beeldend kunstenaar Roboodt werkt als invalchauffeur bij De dagbehandeling van Jeugd en Opvoedhulp in Gouda.

Onregelmatig schrijft hij de columns 'RIJDEN & omzien', de belevenissen van een invalchauffeur.

Plogs -Prikbordlogs- die bij het kopieerapparaat opgeprikt worden. De eerste 19 Plogs zijn in dit boekje gebundeld. Voor meer schrijfsels en beeldend werk van Roboodt kan je een kijkje nemen op zijn website: www.robodt.nl